

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ

ОСВІТНЬОЇ АНАЛІТИКИ
Державна наукова установа

ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

HARMONISATION OF THE UKRAINIAN EDUCATION SYSTEM WITH THE EUROPEAN EDUCATION AREA: ACHIEVEMENTS, CHALLENGES AND PROSPECTS

VII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

2025

iea.gov.ua

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики»

Ministry of Education and Science of Ukraine
State Scientific Institution «Institute of Educational Analytics»

ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ: ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Київ, 30 жовтня 2025 року)

HARMONISATION OF THE UKRAINIAN EDUCATION SYSTEM WITH THE EUROPEAN EDUCATION AREA: ACHIEVEMENTS, CHALLENGES AND PROSPECTS

Book of Abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference
(Kyiv, October 30, 2025)

Редакційна колегія

А. О. Литвинчук, кандидат економічних наук, старший дослідник (головний редактор);

С. Л. Лондар, доктор економічних наук, професор (заступник головного редактора);

Г. М. Терещенко, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник (заступник головного редактора);

А. В. Кир'янов (заступник головного редактора);

Н. Б. Пронь, кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою
Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики»
(протокол № 7 від 11 листопада 2025 р.)

Автори несуть повну відповідальність за зміст і достовірність матеріалів, що публікуються, дотримання загальноприйнятих принципів наукової етики, відсутність плагіату у своїх тезах. Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Г-20 Гармонізація системи освіти України з європейським освітнім простором: досягнення, виклики та перспективи : зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 30 жовт. 2025 р. [Електронне видання]. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2025. 618 с.

ISBN 978-617-8421-19-2

Збірник містить матеріали доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Гармонізація системи освіти України з європейським освітнім простором: досягнення, виклики та перспективи». Матеріали охоплюють питання інтеграції української освіти в європейський простір, забезпечення її доступності та безперервності в умовах війни, цифрової трансформації, міжнародного співробітництва, аналітичного супроводу, а також ролі освіти в повоєнному відновленні і сталому розвитку України.

Збірник тез доповідей розміщено у вільному доступі на вебсайті ДНУ «Інститут освітньої аналітики», у рубриці «Матеріали комунікаційних заходів» (2025 рік).

УДК 37.014.5-048.22(100+477)

Цей збірник підготовлено в межах проєкту «Eurydice Ukraine: Improving Education Accessibility» (EU-IEA, Grant No. 101167035), який реалізується ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Висловлюємо щирі подяки Європейській комісії за надану підтримку, а також усім учасникам конференції за їхній вагомий внесок у зміцнення співпраці в освітній сфері.

Editorial board:

Andrii Lytvynchuk, Ph. D. (Economics), Senior Researcher – editor-in-chief;

Sergiy Londar, Dr. Sc. (Economics), Professor – deputy editor-in-chief;

Hanna Tereshchenko, Ph. D. (Economics), Senior Research Fellow – deputy editor-in-chief;

Andrii Kyrianov – deputy editor-in-chief;

Natalia Pron, Ph. D. (Economics) – executive secretary.

Recommended for publication by the Academic Council
of the State Scientific Institution "Institute of Educational Analytics"
(Protocol No. 7 of 11.11.2025)

Responsibility for the content and reliability of published materials, the compliance of general scientific ethics principles, the absence of plagiarism lies entirely with the authors.

The editorial board does not always share the position of the authors.

Г-20 **Harmonisation of the Ukrainian Education System with the European Education Area: Achievements, Challenges and Prospects** : Book of Abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference (electronic scientific publication), October 30, 2025. Kyiv: SSI "Institute of Educational Analytics", 2025, 618 p.

ISBN 978-617-8421-19-2

The collection contains the proceedings of the participants of the VII International Scientific and Practical Conference "Harmonisation of the Ukrainian Education System with the European Education Area: Achievements, Challenges and Prospects". The materials address the integration of the Ukrainian education system into the European Education Area, ensuring its accessibility and continuity during wartime, digital transformation, international cooperation, analytical support, and the role of education in Ukraine's post-war recovery and sustainable development.

The conference proceedings are available in open access on the website of the State Scientific Institution "Institute of Educational Analytics", under the "Communication Events Materials" section (2025).

UDC 37.014.5-048.22(100+477)

This Book of Abstracts was prepared as part of the "Eurydice Ukraine: Improving Education Accessibility" (EU-IEA, Grant No. 101167035), implemented by the SSI "Institute of Educational Analytics". We express our sincere gratitude to the European Commission for its support and to all the participants of the conference for their valuable contributions to strengthening cooperation in the field of education.

Lytvynchuk A. O., Kyrianov A. V. HARMONISATION OF CYBERSECURITY POLICIES IN EDUCATION IN UKRAINE WITH EUROPEAN STANDARDS.....	298
Ліньков О. О., Лінькова О. Ю. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ	301
Мардарова І. К., Гуданич Н. М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ...	304
Mykolaichuk A. I. AI-ENHANCED ESP TEACHING AND THE EVOLVING ROLE OF THE EDUCATOR	308
Наровляньська М. Д. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОГО НАПРЯМУ	312
Овчарук О. В. ПОІНФОРМОВАНІСТЬ УЧИТЕЛІВ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	316
Одинцова Г. С. МОЖЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ»	320
Onyshchak H. V. AUGMENTED AND VIRTUAL REALITY AS TOOLS FOR IMMERSIVE TRANSLATION TRAINING ENVIRONMENTS.....	323
Паламаренко Я. В. КОНСУЛЬТУВАННЯ В МАРКЕТИНГУ ТА СОЦІАЛЬНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОСВІТИ	326
Петренко М. В. РОЛЬ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	329
Поліщук Д. В., Хрипко С. Л., Кравченко В. М., Алтухов П. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	333
Посіщук М. Ю. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ..	337
Пронь С. В. РОЗВИТОК «М'ЯКИХ НАВИЧОК» МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	340
Ройко Л. Л. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	343
Самар А. В. РОЛЬ PEER-TO-PEER У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ ІЗ ХІМІЇ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	346
Сергієнко Т. І. ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ТА ГЕЙМІФІКАЦІЯ У ФОРМУВАННІ УПРАВЛІНСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ-МЕНЕДЖЕРІВ	348
Сіроха Б. І., Янчук Т. В. МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ КОМУНІКАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	352
Скляр О. С., Гусєва Н. Ю. ІНТЕГРАЦІЯ ІІІ В ЦИФРОВІ ОСВІТНІ СИСТЕМИ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ВИКЛАДАННЯ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ НАУК.....	356

Одинцова Г. С.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін
початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0808-1522>

МОЖЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ»

Входження України в європейський освітній простір знаменувало собою новий етап у розвитку вітчизняної освітньої системи. Зокрема, «створюється концептуальна модель нової освіти – відкрита освіта, яка зорієнтована на формування ключової компетентності “навчання протягом життя”, доступна для широкого загалу користувачів, стирає межі між формальним і неформальним навчанням і задовольняє індивідуальні запити кожного здобувача» [1, с. 28].

Складовою відкритої освіти є електронне навчання (e-Learning), яке охоплює великий спектр дій з урахуванням можливостей новітніх технологій. Своєю чергою це сприяє створенню цікавого навчального контенту з використанням не лише тексту, а й графіки, анімації, аудіо- та відеоматеріалів тощо. Перевагами е-навчання може скористатися будь-хто в будь-який час і в будь-який спосіб.

Використання відкритих е-ресурсів є допоміжним засобом при вивченні навчальних дисциплін, у т. ч. курсу «Виразне читання» для педагогічних спеціальностей, зокрема для майбутніх педагогів початкової школи. У Типовій освітній програмі (3–4-й класи) не випадково звернено увагу на «удосконалення й розвиток якісних характеристик технічної і смислової сторін навички читання» [2], адже саме тут вона формується й удосконалюється. Тому висуваються певні вимоги до виразності мовлення педагога як необхідної умови його професійно-мовленнєвої компетентності, оскільки його мовлення є взірцем для наслідування.

Проблема виразного читання знайшла своє відображення в дослідженнях Д. Будянського, Б. Буяльського, А. Капської, І. Кардаш, Г. Коваль, Г. Олійника, І. Федоренка та ін. Учені стверджують, що для оволодіння майстерністю виразного мовлення потрібні ґрунтовні знання техніки мовлення (дихання, голос, дикція, орфоепія), засобів логіко-емоційної виразності (паузи, логічні наголоси, мелодика, темп тощо) та практичні вміння й навички. Тому ми поділяємо думку про те, що «виразне читання – мистецтво синтетичне» [3, с. 86], оскільки саме воно безпосередньо пов'язане з емоційним впливом на слухача.

Урізноманітнити традиційні методи і прийоми роботи під час вивчення курсу «Виразне читання» можна шляхом використання відкритих електронних ресурсів. Так, вдалим матеріалом для вправлення в артикуляції звуків і розвитку дикції можуть слугувати скоромовки. У цьому контексті буде корисним спостереження за вимовою найдовшої скоромовки, складеної із 70 відомих найуживаніших скоромовок (<https://www.youtube.com/watch?v=5s0MwmxOFAI>). А вебсайт «Весела абетка» (<http://abetka.ukrlife.org/>) пропонує велику добірку не

лише скоромовок, а й прислів'їв, приказок, примовлянок, мирилок, лічилок, загадок, що їх можна використовувати як практичний матеріал для вдосконалення навичок виразного читання малих фольклорних жанрів.

Для порівняльного аналізу майстерності виразного читання одного й того ж твору можна прослухати його в професійному виконанні різних читців, наприклад, декламацію вірша Ліни Костенко «Крила» у виконанні Богдана Ступки (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=kkHMxXsnE5k>) та Злати Огнєвіч (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=RVeEOXfQrnw>). Такий аналіз підводить до висновку, що інтерпретація виконавського задуму читця значною мірою реалізується через відчутні акценти на різних засобах виразності, таких як: темп, мелодика, паузи, логічні наголоси, позамовні засоби, інтонаційні ходи тощо.

Програмою курсу передбачено ознайомлення майбутніх педагогів зі специфікою виразного читання творів різних жанрів. Так, при опрацюванні особливостей виразного читання поетичних творів вартими уваги будуть спостереження за читанням своїх віршів самими ж авторами, наприклад, Ліною Костенко (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8OUf8-Ucl6o>), Василем Стусом (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PPeUeAbVswE>), та визначення тих засобів логіко-емоційної виразності, які мали найбільший вплив на сприймання твору слухачами.

Серед прозових творів у початковій школі найчастіше рекомендують для вивчення байки, казки та оповідання. Тому під час роботи над байкою доречним буде прослуховування виразного читання байок Л. Глібова в дитячому виконанні з його подальшим аналізом, пропонованого проєктом «Байки UA: діти для дітей» (<https://www.youtube.com/playlist?list=PL9vgYkDWSPsF0p8TzBL-C4MqckTq2giHu>). При обговоренні виконавського аналізу цих творів варто звертати увагу на переваги й недоліки дитячого читання.

Особливо популярним серед молодших школярів є читання казок. Саме цей жанр чи не найбільше представлений відкритими е-ресурсами, зокрема: «Казки українською» (https://www.youtube.com/@Ukrainian_fairy_tales); «Аудіоказка українською» (<https://audiokazka.com.ua/>); AudioMama (<http://audiomama.com.ua/>) та ін. Казки здебільшого озвучені професійними акторами, супроводжуються музикою, звуковими ефектами, анімацією, що підсилює їхнє емоційне сприйняття. А медіасервіс MEGOGO «365 казок на ніч» (<https://tinyurl.com/ekddxdn7>) пропонує одночасно з прослуховуванням казки переглядати її друкований варіант, де в кожному слові виділено наголошений склад для дотримання літературної вимови.

Для вдосконалення навичок виразного читання оповідань доречним буде використання аудіокниг, наприклад «Слухаємо українською. Василь Сухомлинський. Оповідання» (<https://www.youtube.com/watch?v=k4KZIM-cpr0>), «П'ять маленьких оповідань про КРАСУ від педагога Василя Сухомлинського» (<https://www.youtube.com/watch?v=oEiqVQhkveo>) та ін. З метою добору текстів оповідань (чи інших прозових жанрів) для виразного читання можна скористатися е-бібліотеками з їхніми величезними можливостями.

Великий спектр методичних матеріалів щодо техніки мовлення, партитури текстів тощо можна знайти на національній платформі «Всеосвіта» (<https://vseosvita.ua/>), освітньому проєкті «На урок» (<https://naurok.com.ua/>), блогах учителів-практиків та на інших освітніх ресурсах.

Використання відкритих електронних освітніх ресурсів у процесі вивчення курсу «Виразне читання» створює умови для ефективного поєднання традиційних форм навчання із сучасними цифровими можливостями, що значною мірою підсилює практичний компонент навчання. Студенти мають змогу працювати з аудіоматеріалами, спостерігати за дикцією, інтонаційною виразністю читця, аналізувати помилки й удосконалювати виразність власного мовлення. Це сприяє глибшому розумінню художнього тексту, формуванню професійної мовленнєвої майстерності майбутніх педагогів, покращенню їхнього вербального іміджу.

Список використаних джерел

1. *Одинцова Г. С.* Використання відкритих електронних освітніх ресурсів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2025. № 1 (32). С. 28–35. DOI: <https://doi.org/10.51707/2618-0529-2025-32-04>.

2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3–4 клас : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>.

3. *Підлужна Г. В.* Лінгвометодичні аспекти формування виразності читання в молодших школярів. *Актуальні проблеми текстотворення у лінгводидактичній та мистецтвознавчій площинах* : зб. наук. пр. 2017. С. 85–90. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/25573>.